

LUOPIOISTEN KIRKKO

JA

KAPPELISEURAKUNTA 

Luopioinen mainitaan ensimmäisen kerran asiakirjoissa vuonna 1434. 1860-luvun lopulle saakka alue oli osa Hauhon pitäjää ja seurakuntaa. Nykyään Luopioinen on osa Pälkäneen kuntaa ja seurakuntaa.

Nimi ”Luopioinen” lienee syntynyt sanasta ”luopa”, joka tarkoittaa kapeaa, vähävetistä salmea. Niitä on pitäjää hallitsevan Kukkia-järven alueella runsaasti.

Hauhon kappeliseurakunnasta Pälkäneen kappeliseurakunnaksi

Ensimmäinen Luopioisten oma pappi oli Hauhon ja Tuuloksen kappalaisten palkkaama apulainen Anders Kuohiander (myöh. Cojander), joka sai vähitellen 1690-lvulla kappalaisen aseman. Kuohiojen kylältä kotoisin ollut pappi toimi kappeliseurakunnan paimenena useita vuosikymmeniä ja kuoli v. 1739.



”Kristuksen kirkastuksen kirkko”
on otettu käyttöön kesällä 1813.

*Kirkon 210 -vuotisjuhlaa vietettiin
kirkastussunnuntaina 23.7.2023.*

Vuonna 1880 Luopioinen määrättiin erotettavaksi itsenäiseksi kirkkoherrakunnaksi. Päätös astui kuitenkin voimaan vasta, kun kappalaisenvirassa tuolloin ollut Willberg jätti viran.

Itsenäisen Luopioisten seurakunnan ensimmäinen kirkkoherra oli Wilhelm Peronius, joka astui virkaansa v. 1921. Hänen jälkeensä vakinaisina kirkkoherroina ovat olleet Toivo Miettinen, Aaro Hurskainen, Eero Pitkäranta, Asko Karttunen ja Olli Kaskelma.

Pälkäneen ja Luopioisten kuntien liittyessä yhteen vuonna 2007 myös seurakunnat yhdistyivät ja kirkkoherran virka muuttui kappalaisen viraksi. Pälkäneen seurakunnan jäsenmäärä on tällä hetkellä noin 4500. Luopioisten kappeliseurakuntaan kuuluu noin 1300 entisen Luopioisten kunnan alueella asuvaa seurakuntalaista.

Kappeliseurakunnan toiminta on varsin itsenäistä, erityisesti jumalanpalvelusten ja diakonian osalta. Toimintaa johtaa kappelineuvosto yhdessä kappalaisen kanssa. 1.11.2008 alkaen kappalaisena on toiminut Janne Vesto.

LUOPIOISTEN KIRKKO

Vuonna 1813 valmistunut Luopioisten kirkko on kolmas kirkko tällä paikalla.

Kirjoittamalla Googlen hakuun sanat "kirkkokierros päälkäneen seurakunta" löydät 10 minuutin videon, joka kertoo Luopioisten kirkoista.



Ensimmäiset Luopioisten jumalanpalvelukset pidettiin Padankosken kylällä sijainneessa saarnahuoneessa. Kun Anders Kuohiander muutti Nukarin tilalle Haltian kylään, hän alkoi toimittaa jumalanpalveluksia Luopioisten kylän Isoperheen talon tiloissa.

Tähän ”**pirttikirkkoon**” hankittiin kirkonkello vuonna 1695 ja se vihittiin käyttöön nähtävästi jonakin kirkastussunnuntaina aivan 1600-luvun lopussa.

Ensimmäinen kirkko kävi muutamassa vuosikymmenessä pieneksi. **Uusi kirkko** valmistui vuonna 1735 ja se vihittiin pyhäinpäivänä. Tämä kirkko jäi myös melko lyhytaikaiseksi, sillä se paloi maan tasalle tuhopolttajan sytyttämänä vuonna 1806.

Hauhon kirkkoherra Ivar Wallenius sai aikaan sen, että **nykyinen kirkko** saatiin pystyyn, vaikkakin hitaasti. Rakentamista viivästytti mm. vuosien 1808-09 sota ja siitä toipuminen.

Vuonna 1813 valmistunut nykyinen kirkko rakennettiin ruoveteläisen kirkonrakentajan Matti Åkergrenin johdolla. Kirkossa on istumapaikkoja noin 800 hengelle. Kirkko vihittiin käyttöön ensimmäisenä adventtina. Kirkkoa kutsutaan kuitenkin yleisesti nimellä ”Kristuksen kirkastuksen kirkko”, ilmeisesti vakiintuneen Luopioisten oman kesäisen kirkkopyhän eli ”Kirkastuksen” vaikutuksesta.

Kirkkoa on korjattu ja maalattu useaan kertaan, mm. vuosina 1846, 1899 ja 1939 ja 1959. **Kirkon ulkoväri** on myös vaihdellut: Mm. vuonna 1831 kirkko maalattiin punaiseksi. Kirkko on ollut myös vihreä ja valkoinen. Keltainen siitä tuli vasta



1960 ja 70-lukujen taitteessa.

Viimeisin sisäpuolen peruskorjaus tapahtui vuosina 1999-2000. Ulkomaalaus ja kattoremontti valmistui 2009.

Kirkon ympärillä on **hautausmaa**. Sen 1800-luvun alussa kiviaidalla aidattuun vanhaan osaan on haudattu ainakin 1730-luvulta lähtien.

Kirkko sisältä

Kaksiosainen **alttaritaulu** kuvaa Jeesuksen ottamista ristiltä ja pyhää ehtoollista. Luopioisten pitäjänkokous tilasi taulut hauholaiselta Viktor Erik Amadeus Bosinilta vuonna 1844. Ratsuväen luutnantti Bosin osallistui Turkin sotaan 1820-luvulla ja toimi myöhemmin Viipurin kaupunginarkkitehtinä. Alttaritaulut valmistuivat 1846, jolloin pitäjänkokous hyväksyi ja osti ne. Teokset ovat jäljitelmiä Rubensin ja Da Vincin tunnetuista teoksista.

Altaria reunustavat verhot ovat tyypillisiä 1800-luvun puukirkoissa. Ne kuvaavat temppelin esirippua, joka repesi kahtia Jeesuksen kuoleman hetkellä. Verhot on maalannut Hans Robert Grönlund 1840-luvulla.

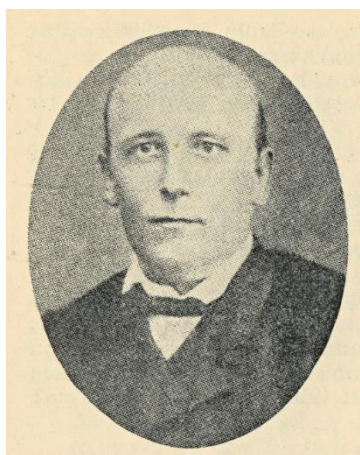
Kirkossa olevat **muut maalaukset** on valmistanut taiteilija Antti Salmenlinna vuonna 1939. Erityisesti katse kiinnittyy parruihin kirjoitettuihin raamatunlauseisiin, jotka liittyvät kattokupolin enkelimaalauksiin ja puhuttelevat kirkkoon tulijaa ja kirkosta lähtijää.

Lehtereiden kaiteissa on **12 apostolin kuvat**. Saarnatuolia taas koristavat **neljän evankelistan vertauskuvat** enkeli (Matteus), leijona (Markus), härkä (Luukas) ja kotka (Johannes).

Kirkon urut on rakentanut kangasalalainen urkurakentaja B.A.Thule vuonna 1890. Uruissa on mekaaninen koneisto, 15 äänikertaa ja kaksi sormiota. Urkuja on korjattu vuonna 1956 ja vuoden 2004 remontissa

ne palautettiin alkuperäiseen asuunsa ja sointiinsa. Työn toteutti urkurakentamo Porthan. Urut ovat mukana Sibelius-Akatemian ylläpitämällä historiallisten urkujen listalla. Urkuja voi edelleen soittaa myös polkemalla.

Urkujen hankinnassa 1800-luvun lopulla toimi asiantuntijana luopioislaissyntyinen kirkkomuusikko ja Helsingin tuomikirkon urkuri J. A. G. Hylander, jonka virren 265 sanoin tässä kirkossa usein ylistetään Jumalaa:



*Jeesus armon soi, voiton meille toi,
hän on valkeus, tie, totuus, elämä.
Hän, vanhurskaus, armo, laupeus,
meille nyt on ilmestynyt ylhäältä.
Hän koitto on, hän valaisee
ja kuolon kahleet katkaisee.
Poistaa orjuuden, kuormat syntien.
Nyt jo aavistaa me saamme autuuden.*

LUOPIOISTEN KAPPELISEURAKUNTA TÄNÄÄN

Luopioisten kappeliseurakunta on yhteisö, jossa ihmisten on mahdollisuus tuntea toisensa ja rakentaa seurakuntaa yhdessä. Seurakunnan elämän keskuksena ovat kirkko ja seurakuntakeskus kirkonkylässä, mutta myös kylillä ja kodeissa kokoontutaan edelleen yhteen. Seurakunnalla on läheiset yhteydet paikallisten järjestöjen ja kylätoimikuntien kanssa. Myös kesäasukkaat tuovat seurakunnan elämään oman lisänsä.

Seurakuntakeskus on palvellut seurakuntaa ja koko pitäjää vuodesta 1986. Rakennuksessa sijaitsevat myös kerhotilat ja seurakuntatoimisto, ja sen on suunnitellut arkkitehtitoimisto Veikko Nurmi & Leo Rantanen. Sisätiloja koristavat Veikon isän, luopioislaisen kuvanveistäjä

Uuno Nurmen puuveistokset. Myös kirkon alttarin krusifiksi on hänen tekemänsä. Tiekirkkoaikana kirkossa on nähtävillä muutamia muitakin Uuno Nurmen töitä. Niitä on kaikkiaan olemassa pari tuhatta.

Aitoon Pysäkki sijaistaa kylän keskustassa Kahdesta huoneesta koostuvassa tilassa pitää voi myös pieniä perhejuhlia tai kokouksia (tilaa 25-30 hengelle).

Jumalanpalvelukset, konsertit ja muut tilaisuudet kesällä.

**Ks. Seurakunnan kotisivut: www.palkaneenseurakunta.fi
Lähiviikkojen tapahtumat löytyvät myös kirkon eteisen ilmoitustaululta.**

Seurakunnan tilaisuuksien videoita löytyy Pälkäneen seurakunnan YouTube -kanavalta.

Jos kirjoitat googleen hakusanoiksi "Kotikirkko Luopioinen YouTube", löydät Luopioisten kirkosta kertovan laulun ja musiikkivideon.



Kirkkovenet Ahti II, Aallotar ja Kukkian Kulkuri saapuvat uimarantaan Kirkastussunnuntaina.



Kuvakaappaus Kotikirkko-musiikkivideosta.

TYÖNTEKIJÄT JA YHTEYSTIEDOT

Luopioisten seurakuntatoimisto

Pereentie 1
36760 LUOPIOINEN

Avoimna ma ja to klo 10-13.

Puh. 040-712 0560

Huom! Numero on yhteinen kirkkoherranviraston kanssa ja se palvelee jommankumman toimiston ollessa avoinna. **Kesällä aukiolossa voi olla poikkeuksia.**

Pälkäneen seurakunnan kirkkoherranvirasto on avoinna ti klo 10-16 ja pe klo 10-13. Osoite: Pappilantie 29, 36600 PÄLKÄNE.

Luopioisten kappeliseurakunnan työntekijät:

Kappalainen Janne Vesto	040-712 0563
Diakoni Päivi Giren	040-712 0568
Suntio Eija Heikkinen	040-712 0574
Taluspäällikkö Sari Janhunen	040-712 0561

Lapsi ja nuorisotyöstä vastaavat:

Lapsityönohjaaja Marja Lepistö	040-712 0571
--------------------------------	--------------

Kirkkoherra Jari Kemppainen	040 7120 562
------------------------------------	--------------

Työntekijöiden sähköpostiosoitteet ovat muotoa
etunimi.sukunimi@evl.fi

Seurakunnan yleinen sähköpostiosoite: palkane.srk@evl.fi

(Esite päivitetty 15.6.2023)